

Død i Danmark og bragte Glendighed i dybeste Maalet over det hele ædelige danske Folk. Og jeg siger, at i samme Grad, som vi naa op til at have Villie og Evne til at værgе vort Land og vor Ret, i samme Grad faae vi en virkelig lykkelig, lovlig, velordnet Tilværelse tilbage, hvor ikke enhver Sakai eller Østergades Løve kan forstyrre den lovlige Orden. Det er ikke os, der have udtalt Ordet „Fortvivlelsens Selvhjælp“; det er ikke os, der i 1859 forstyrrede Frederik den Syvendes Ro i Midnatsstunden, men det var ved Bevægelser fra anden Side, at det skete. Sæt, at dette havde ført til, og det kunde have ført dertil, at Frederik den Syvende havde maattet vandre ud af sit Bo og benytte Sætningen: „Hvis Læderne vorde onde, kald Konge paa Din Bonde“. Var det da ikke ønskeligt, om Bonden i Stebet for Nathuen havde havt Bøssen ved Lænd for at værgе den ædelige Folkekonge og dermed Landets Forfatning og sin egen Frihed! Tænk paa Bevægelserne her i Kjøbenhavn i November 1863 og paa, hvad de kunde have ført til og førte til — Følgerne ere ikke beskrevne endnu, Bestræbelserne i Februaridagene 1864, og lad mig tilføje: Bestræbelserne Maret efter, da vi saae disse ganske vist meget lidt velskrevne Artikler om Kongens formentlige Mangel paa Ret til den danske Krone! Derjom der i 1865 havde været Fængstofs nok i Kjøbenhavns Befolkning, ligesom i 1859, kunde da Skribenten borge for, at disse Artikler ikke vare blevne et elsket Thema til Variationer her i Kjøbenhavn, og mon ikke Landets Forfatning med dets Konge som Chef vilde have været betrygget netop ved et Folk i Vaaben til Væen for den lovlige Orden! Nei, den Maade, hvorpaa de Herrer forklare deres Historie vil hverken for Oldtiden eller for Skipper Clements Tid eller for Nutiden holde Stik. Man skal ikke spotte de Forsøg paa at afryste det gruelige Trælleaag, som Bønderne forgyves gjorde i Middeldalderen og til forskellige Tider; tværtimod, de vare et levende Vidnesbyrd om, at den gamle Kraft endnu ikke var uddød. Men lad os hellere spotte de Forrædere, som Bondestanden gjennem alle Tider altid har havt, og som have holdt med dens Undertrykkere og dem, der stode Gehjælp og Bevarelse af deres Frihed i Veien. Jeg turde nu have forklaret de ærede Herrer mine Utringer. Jeg er meget villig til yderligere at forklare dem, men her er ikke Stebet dertil. (Afbrydelse). Jeg er meget villig til udenfor denne Sal — og nu er vi jo snart færdige — at møde de ærede fem Herrer, naar de begynde at tale om, at det er beslageligt,

at vi hverken have Dvælsel eller Vaaben for vort Folk, — at møde dem med de to Sætninger, som Maalet for alt vort Arbejde, aandeligt og materielt, ikke blot med Hensyn til Forbavet, men overhovedet med Hensyn til Folkets Lykke: „Dannevirke i hver Mandts Bryst!“ „Et Folk i Vaaben!“

**Formanden (Krabbe):** Naar det ærede Medlem engang imellem fjernede sig lidt mere fra Forhandlingens Gjenstand end ønskeligt, saa søger jeg en undskyldende Berettigelse derfor i den Undledning, han havde til at klare Misforstaaelsen af sine tidligere Udtalelser.

**Bille:** Maa jeg rette en Forespørgsel til den ærede Formand, før Forhandlingen gaar videre?

**Formanden (Krabbe):** Om den Forhandlingsgjenstand, der foreligger?

**Bille:** Jeg ønskede gjerne at vide af den ærede Formand, hvorledes efterfølgende Taler ville være stillede lige overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). Det ærede Medlem har jo nemlig paa Grund af sin eiendommelige Stilling kunnet vente en vis Frihed til at drøfte Themaer, som ikke direkte knytte sig til den Sag, der foreligger. Jeg vilde nu gjerne bede den ærede Formand sige os, om Forhandlingen er fri angaaende det Spørgsmaal, der er reist af dette ærede Medlem, eller om den herefter følgende Debat alene skal holde sig til den foreliggende Sag? Det maa afhænge heraf, om adskillige af os kunne og bør tage Hensyn til det ærede Medlems Udtalelser.

**Formanden (Krabbe):** Spørgsmaalet om Grændsen for en Talers Frihed maa altid afgjøres i hvert enkelt Tilfælde. Den Gjenstand, som jeg formoder, at det ærede Medlem sigtede til, angik ikke et Spørgsmaal, der var reist af den sidste ærede Taler, men reist i et foregaaende Møde, da dette ærede Medlem tilfældigvis var fraværende; paa Grund deraf har jeg troet mig berettiget til at vise en noget større Indulgens mod dette ærede Medlem, end jeg ellers vilde have gjort. Hvorvidt jeg senere kan vise andre ærede Medlemmer en lignende Indulgens, vil afhænge af, hvorvidt der er en lignende Undskyldning tilstede for dem, men jeg vil ikke derved kunne give nogen almindelig Regel.